

De nieuwe website van de Universiteitsbibliotheek

frank den Hollander f.j.den.hollander@ub.rug.nl

Fred Bosman f.e.bosman@ub.rug.nl

Tineke van Stipriaan t.van.stipriaan@ub.rug.nl

Een dezer dagen zal op het bekende adres www.ub.rug.nl de nieuwe website van de Universiteitsbibliotheek Groningen worden geïntroduceerd. Het bijzondere van deze vernieuwde Internet-pagina's is dat zij ook dienen als interface in de Elektronische Bibliotheek (op de eerste verdieping) en in de studiezalen van de UB.

[Van oud naar nieuw](#)

[De opzet van de nieuwe UB-website](#)

[Informatiegids](#)

[Catalogi en Elektronische bestanden](#)

[Zoeken op onderwerp](#)

[Programma's](#)

[Sitemap](#)

[Tenslotte](#)

▲ Begin pagina ▼

Van oud naar nieuw

Op de oude website van de UB was al jaren de wet van de remmende voorsprong van toepassing: de bibliotheek presenteerde zich al in een zeer vroeg stadium met een eigen website. Dit resulteerde in een site zoals vele andere in die begintijd van het world wide web eruit zagen: veel tekst, een overvloed aan informatie, maar onoverzichtelijk gerangschikt en niet voorzien van een duidelijk navigatie-instrument.

In het afgelopen jaar is binnen de Universiteitsbibliotheek uitgebreid nagedacht over en hard gewerkt aan een vernieuwde website. Bovengenoemde onvolkomenheden moesten nodig worden weggewerkt, maar bovendien moest bij de ontwikkeling van de nieuwe webpagina's rekening worden gehouden met de werkstations in de Elektronische Bibliotheek (EB) op de eerste verdieping en in de studiezalen van de UB.

De ongeveer 130 personal computers die hier staan opgesteld kunnen door de bibliotheekgebruiker behalve voor het raadplegen van catalogi en bibliografische bestanden ook aangewend worden voor tekstverwerking en het gebruik van andere software-programma's, en om te surfen op het Internet. In de EB werd genavigeerd met het Saber Menu, een nogal logge menustructuur die oneindig veel (dubbel-)klikken met de muis vergde.

Bij de ontwikkeling van een nieuwe website voor de UB werd nu als doel gesteld dat deze homepage ook meteen het menu van de werkstations in de Elektronische Bibliotheek zou worden. Dat zou dus betekenen dat bezoekers die vanuit bijvoorbeeld Australië zoek zijn naar informatie over de UB, hetzelfde 'hoofdmenu' krijgen te zien als de Groningse bibliotheekgebruiker die naar de EB komt om een document in Word aan te

maken.

▲ Begin pagina ▲

De opzet van de nieuwe UB-website

Allereerst is ervoor gekozen om bij het bouwen van de nieuwe website niet de 'huisstijl' van de onlangs gereedgekomen RUG-website te gebruiken.

Op de huisstijl valt wel het een en ander aan te merken. De kleuren zijn erg hard en de letters op de knoppen te klein, de balk bovenaan iedere pagina overheerst te sterk. Aan die kleuren is iets te doen. Het Electronic Publishing Centre heeft bijvoorbeeld een mooie kleurstelling aan haar pagina's meegegeven. De huisstijl is echter (nog) niet verplicht gesteld en vooral omdat de nieuwe website van de UB tevens als hoofdmenu voor de gebruikers van de UB-faciliteiten gaat dienen, is gekozen voor een eigen stijl: eenvoudige kleuren, maar toch niet saai, en een duidelijk font.

Links op de pagina is het navigatie-instrument te zien: een index die naast alle aangeroepen pagina's zichtbaar blijft. Vanuit deze index is het mogelijk door te klikken naar een van de hoofdrubrieken van de website:

▲ Begin pagina ▲

Informatiegidis

Onder deze ingang staat alle relevante informatie die de gebruiker nodig kan hebben over de UB en alle andere universitaire bibliotheken.

Van de UB is een overzicht beschikbaar met openingstijden, een beschrijving van alle afdelingen en collecties, uitgebreide informatie over het lenen, de elektronische dienstverlening, de vakspecialisten, etc.

Uiteraard is een complete lijst opgenomen met alle faculteitsbibliotheken. Van elke bibliotheek is een aparte pagina gemaakt met daarin overzichtelijk het (e-mail-)adres, de openingstijden en telefoonnummers, maar er kan ook meteen naar de eigen homepage van zo'n bibliotheek worden doorgeklikt.

Een doorverwijzing naar een lijst van andere Nederlandse en buitenlandse wetenschappelijke bibliotheken completeert deze rubriek.

▲ Begin pagina ▲

Catalogi en Elektronische bestanden

De eerste van deze twee knoppen in de index geeft toegang tot een grote lijst met bibliotheekcatalogi; zowel de eigen Online PublieksCatalogus (OPC) als de catalogi van bijna alle Nederlandse wetenschappelijke bibliotheken zijn via deze weg raadpleegbaar, maar ook bijvoorbeeld de Scriptiecatalogus Rechten en de catalogus van de collectie van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen.

Een ander zeer belangrijk onderdeel van het menu is het overzicht met elektronische bestanden. Met een muisklik kan de gewenste CD-ROM opgestart worden, of kunnen full-text tijdschriftartikelen en andere documenten worden geraadpleegd.

▲ Begin pagina ▲

Zoeken op onderwerp

In deze rubriek is de meest ingrijpende vernieuwing van de nieuwe UB-webpagina's waar te nemen.

Allereerst krijgt de gebruiker een korte uitleg van de verschillende manieren waarop in de collectie en databestanden van de bibliotheek naar literatuur over een bepaald onderwerp gezocht kan worden.

Onder deze uitleg volgt een lijst met vakgebieden waarop geklikt kan worden. Per vakgebied wordt nu een overzicht gegeven van de voornaamste lopende bronnen waarmee in die discipline naar literatuur gezocht kan worden. Het gaat hier dan zowel om gedrukte als online beschikbare bibliografische bronnen, waarbij naar die laatste categorie natuurlijk rechtstreeks kan worden doorgeklikt.

De gebruiker kan tot een weloverwogen keuze komen door de systematische rangschikking van de bronnen, de toelichtende teksten en de beschrijvingen per bestand. Het overzicht wordt gecompleteerd met verwijzingen naar andere locaties waar de gebruiker voor dat onderwerp literatuur kan vinden, zoals de vakstudiezalen en het Bibliografisch Centrum van de UB, en de Faculteitsbibliotheek; tenslotte volgen gegevens over de voor dat onderwerpsgebied verantwoordelijke vakspecialist.

Een beperking van de pagina is nog dat van de voor het zoeken op onderwerp mogelijk relevante bibliografische bronnen alleen de voornaamste, meest gebruikte worden genoemd, onafhankelijk van waar deze zich bij de RUG bevinden. Het is de bedoeling op termijn met inzet van geavanceerde technische middelen een veel omvangrijker bestand aan te bieden. Dat wordt dan zo gestructureerd dat men, afhankelijk van onder meer het onderwerp en de aard van de gezochte informatie, steeds een overzichtelijke pagina krijgt aangeboden waarmee men gemakkelijk tot de juiste keuze van bronnen kan komen.

In de afgelopen jaren is reeds veel ervaring opgedaan met de bouw van dergelijke systemen. Het accent lag toen sterk op advisering van gebruikers volgens het model van het systematische literatuuronderzoek met een afzonderlijk adviessysteem (CoBRA). Bij de opbouw van het nieuwe, op Internet draaiende systeem wordt beoogd de gebruiker meer gelegenheid te bieden tot het zogenaamde browsen (snuffelen), hetgeen tot een efficiëntere aanpak van een zoekactie kan leiden. Bovendien gaat het dan niet meer om een afzonderlijk systeem maar om een systeem dat meer vervlochten is met de zoekgang die de gebruiker toch moet maken.

▲ Begin pagina ▲

Programma's

Ten behoeve van de gebruikers van de werkstations in de Elektronische Bibliotheek en in de studiezalen van de UB zijn in dit submenu alle programma's samengebracht die aangeboden worden voor studie en werk. Het gaat met name om programma's voor tekstverwerking, het maken van spreadsheets en bijvoorbeeld Pegasus mail.

In dit op het oog simpele lijstje met aanklikbare programma's schuilt de vernieuwende kracht van de website: de gebruikers binnen de UB klikken vanaf de Netscape-browser bijvoorbeeld het tekstverwerkingsprogramma Word aan, dat vervolgens via het netwerk opgestart wordt. Als Word weer wordt afgesloten, bevindt de gebruiker zich automatisch weer in het navigatiemenu in een Netscape venster.

▲ Begin pagina ▲

Sitemap

Onderaan de index staat een vraagteken; hieronder is een aanklikbare sitemap of trefwoordenlijst opgenomen die het navigeren en zoeken naar pagina's binnen de website nog gemakkelijker maakt.

Tenslotte

De eerste reacties op de nieuwe website van de UB zijn positief. Voordat de pagina's 'in de lucht' kwamen is de site door veel bibliotheekmedewerkers uitgebreid getest en bekritiseerd. Daarbij was ook een klankbordgroep met medewerkers van faculteitsbibliotheek betrokken.

Uiteraard zal een continu proces van evalueren, veranderen en bijstellen nodig zijn. Opmerkingen en kritiek van gebruikers zullen zeer serieus worden genomen; zeker bij een zo interactief medium als het Internet is het van belang steeds de nieuwe ontwikkelingen te blijven volgen, gebruikersopvattingen mee te wegen en de webpagina's steeds zo goed en actueel mogelijk te houden.

▲ Begin pagina ▲